

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Wsparcie w obszarze „środowiska i energetyki” z programu „Fundusze europejskie dla Pomorza 2021-2027”

Gdańsk, 25 listopada 2022 r.

Tadeusz Styn

Priorytet 2 Fundusze europejskie dla zielonego Pomorza

Obszary wsparcia:

(i) Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych.

kwota alokacji – 160 739 753 (EUR),

wsparcie dotacyjne – 141 374 359 (EUR), instrumenty finansowe – 19 365 394 (EUR)

(ii) Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2021, w tym w z określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju.

kwota alokacji – 42 507 250 (EUR),

wsparcie dotacyjne – 24 441 670 (EUR), instrumenty finansowe – 18 065 580 (EUR)

(iv) Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobieganie ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego.

kwota alokacji – 46 757 975 (EUR),

wsparcie dotacyjne – 46 757 975 (EUR), instrumenty finansowe – 0 (EUR)

Priorytet 2 Fundusze europejskie dla zielonego Pomorza

Obszary wsparcia:

(v) Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej.

kwota alokacji – 21 253 625(EUR),

wsparcie dotacyjne – 21 253 625 (EUR), instrumenty finansowe – 0 (EUR)

(vi) Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej.

kwota alokacji – 54 008 264 (EUR),

wsparcie dotacyjne – 29 755 075 (EUR), instrumenty finansowe – 24 253 189 (EUR)

(vii) Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczeń.

kwota alokacji – 17 619 275 (EUR),

wsparcie dotacyjne – 17 619 275 (EUR), instrumenty finansowe – 0 (EUR)

(i) Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych

Obszar poprawy efektywności energetycznej – wspierane będą kompleksowe przedsięwzięcia termomodernizacyjne, w tym dostosowanie budynków do wymogów zero- i plus- energetycznych w:

- a) wielorodzinnych budynkach mieszkalnych należących do wspólnot mieszkaniowych niestanowiących własności Skarbu Państwa,
- b) wielorodzinnych budynkach mieszkalnych oraz budynkach spółek komunalnych i jednostek budżetowych, których właścicielem jest samorząd terytorialny oraz podległe mu organy i jednostki organizacyjne,
- c) budynkach użyteczności publicznej, z wyłączeniem budynków należących do administracji rządowej i podległych jej organów i jednostek organizacyjnych.

Uzupełniając, jako element wymienionych wyżej projektów, wsparciem mogą zostać objęte:

- a) działania mające na celu poprawę efektywności energetycznej inne niż działania termomodernizacyjne, takie jak rozwój systemów zarządzania energią w budynkach czy rozwój oświetlenia wewnętrznego ograniczającego zużycie energii elektrycznej,
- b) rozwiązania sprzyjające adaptacji do zmian klimatu, w szczególności zielone dachy oraz zielone ściany czy systemy zarządzania wodą w budynkach,
- c) inne komponenty wykraczające poza zakres projektu wynikający z audytu energetycznego.

Działania niewynikające z audytu energetycznego nie mogą przekroczyć 15% kosztów kwalifikowalnych projektu

(i) Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych

W zakresie wymiany indywidualnych źródeł ciepła (kotłów lub pieców) w budynkach wielorodzinnych lub budynkach użyteczności publicznej wsparcie może zostać udzielone **na wymianę źródeł ciepła wykorzystujących paliwa stałe na źródła niskoemisyjne, przede wszystkim na OZE (zwłaszcza na pompy ciepła w połączeniu z ogniwami fotowoltaicznymi) lub na podłączenie do sieci ciepłowniczej.**

W przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej i lub zastosowanie rozwiązań OZE okazało się ekonomicznie nieopłacalne lub technicznie niewykonalne, możliwe będzie kwalifikowanie wymiany źródeł ciepła na zasilane paliwami gazowymi. Wykluczone ze wsparcia będą inwestycje polegające na wymianie starszych urządzeń zasilanych paliwami gazowymi na nowsze. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej i wykorzystanie innych rozwiązań OZE jest niewykonalne i osiągnięte zostanie znaczne zwiększenie efektywności energetycznej oraz gdy istnieją szczególnie pilne potrzeby dopuszcza się wsparcie na inwestycjach kotły spalające paliwa zawierające biomasę o wilgotności do 20%, zgodnie z uchwałami Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa pomorskiego, ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (tzw. uchwały antysmogowe) i programami ochrony powietrza.

W zakresie poprawy efektywności energetycznej budynków wspierane będą projekty, których celem jest osiągnięcie, przeciętnie, co najmniej renowacji o „średnim poziomie gruntowności” – zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji (UE) 2019/786, oznaczającym **od 30% do 60% oszczędności energii pierwotnej, z wyjątkiem zabytkowych budynków użyteczności publicznej.**

(i) Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych

W obszarze rozwoju systemów ciepłowniczych wspierany będzie:

- a) rozwój sieci ciepłowniczych lub chłodniczych wraz z magazynami ciepła – inwestycje do 5 MW mocy zamówionej,
- b) podłączenie do sieci ciepłowniczej lub gazowej obiektów, w których likwidowane są źródła na paliwa stałe (w tym niezbędna rozbudowa sieci ciepłowniczej oraz likwidacja źródeł ciepła),
- c) przebudowa lokalnych źródeł ciepła wykorzystujących paliwa stałe na źródła ciepła i/lub energii elektrycznej zasilane odnawialnymi źródłami energii oraz paliwami gazowymi (kogeneracja i trigeneracja w zdalaczynnych systemach ciepłowniczych) **do 5 MWt i do 2 MWe** mocy zamówionej.

W zakresie źródeł ciepła priorytetowo będą traktowane inwestycje wykorzystujące OZE. Przebudowa źródeł ciepła na gazowe będzie możliwa tylko w budynku lub w budynkach, w których wcześniej przeprowadzono ich termomodernizację. Przebudowa (w przypadkach uzasadnionych ekonomicznie) istniejących źródeł (w tym z wykorzystaniem wysokosprawnej kogeneracji) musi skutkować **redukcją emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 30% w porównaniu do stanu wyjściowego** oraz minimalizacją innych zanieczyszczeń powietrza (w tym pyłu PM 10, pyłu PM 2,5 oraz benzo(a)pirenu).

Możliwe będzie wsparcie wyłącznie nieefektywnych systemów ciepłowniczych, które w wyniku realizacji projektu spełnią wymagania dla systemów efektywnych. W obszarze rozwoju systemów ciepłowniczych nie przewiduje się wsparcia na wymianę indywidualnych pieców lub kotłów.

(ii) Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2021, w tym w z określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju

W obszarze rozwoju odnawialnych źródeł energii wspierana będzie **budowa i rozbudowa odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania energii elektrycznej i/lub ciepłej, w tym z magazynami energii działającymi na potrzeby źródła OZE, ze szczególnym uwzględnieniem rozproszonej energetyki prosumenckiej wraz z przyłączeniem źródeł OZE do sieci energetycznych lub ciepłowniczych.**

Możliwa będzie również budowa magazynów energii działających na potrzeby już istniejących źródeł OZE, realizowana w ramach samodzielnych projektów.

W ramach Celu przewiduje się interwencję realizowaną w sposób kompleksowy i koordynowany przez SWP polegającą na organizowaniu i budowie **wysp energetycznych** (powiązanych systemów energii ciepłej (chłodu), elektrycznej i/lub paliw gazowych) w oparciu o lokalne, energetyczne zasoby odnawialne, magazyny energii, a także z przebudową istniejących ciepłowni zasilających lokalne grupy odbiorców.

Dofinansowywane będą również przedsięwzięcia polegające **na organizowaniu i budowie klastrów energii, spółdzielni energetycznych oraz społeczności energetycznych** działających w zakresie energii odnawialnej. W ramach kompleksowych projektów możliwa także będzie budowa, rozbudowa lub przebudowa sieci wewnątrz klastrów energii, spółdzielni energetycznych oraz społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej.

W zakresie produkcji i wykorzystania **biogazu wspierana będzie budowa instalacji służących do produkcji i wykorzystania biogazu wraz z systemami dystrybucji, kondycjonowania i zagospodarowania produktów ubocznych, w tym do produkcji nawozów.** Możliwa będzie również realizacja instalacji do oczyszczania biometanu oraz jego zatłaczania do sieci gazowej.

(ii) Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2021, w tym w z określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju

Interwencja w zakresie energetyki wodnej dotyczyć będzie wyłącznie przebudowy istniejących obiektów przy zapewnieniu drożności budowli dla przemieszczania się fauny wodnej. Projekty związane z energetyką wodną nie mogą powodować nieosiągnięcia dobrego stanu lub potencjału jednolitych części wód, nie mogą też pogarszać stanu lub potencjału jednolitych części wód oraz nie mogą mieć znaczącego wpływu na cele ochrony obszarów objętych siecią Natura 2000.

W zakresie wykorzystania energii słońca wspierane będą przede wszystkim systemy fotowoltaiczne.

Wyklucza się wsparcie systemów i instalacji zasilających niskotemperaturowe wewnętrzne instalacje grzewcze, zlokalizowanych w obiektach przyłączonych do lokalnej sieci ciepłowniczej.

W zakresie wytwarzania energii elektrycznej dofinansowywane będą źródła OZE o mocy:

- a) do 5 MWe dla wiatru,
- b) do 5 MWe dla biomasy,
- c) do 0,5 MWe dla biogazu,
- d) do 5 MWe dla wody,
- e) do 0,5 MWe dla promieniowania słonecznego.

W zakresie wytwarzania energii cieplnej dofinansowywane będą źródła OZE o mocy:

- a) do 5 MWt dla biomasy,
- b) do 0,5 MWt dla promieniowania słonecznego.
- c) do 2 MWt dla geotermii (w tym pompy ciepła),
- d) do 0,5 MWt dla biogazu.

(iv) Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobieganie ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego

W ramach celu szczegółowego wspierane będą przedsięwzięcia zwiększające poziom adaptacyjności oraz wzrost odporności na negatywne skutki zmian klimatu, w szczególności:

- a) zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych wraz z rozwojem błękitno-zielonej infrastruktury oraz rozwiązań opartych na naturze,
- b) działania zabezpieczające przed powodzią i suszą, zwłaszcza wspierające naturalną i małą retencję wodną,
- c) doskonalenie systemów monitorowania, wczesnego ostrzegania i prognozowania wystąpienia zagrożeń naturalnych, a także szybkiego reagowania i alarmowania oraz wzmacnianie służb ratowniczych,
- d) przedsięwzięcia edukacyjne dotyczące zmian klimatu i ochrony zasobów wodnych.

Wsparcie skierowane będzie **do obszarów miast i miejscowości do 100 tys. mieszkańców** z uwzględnieniem mechanizmów realizacji określonych w Kontrakcie Programowym. Interwencja będzie miała na celu zabezpieczenie ich z jednej strony przed, m.in. lokalnymi podtopieniami, a z drugiej przed skutkami długotrwałych upałów. **Kluczowym rodzajem interwencji będą przedsięwzięcia dotyczące zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, zwłaszcza w miejscu ich wystąpienia oraz rozwój błękitno-zielonej infrastruktury**, bazujące przede wszystkim na rozwiązaniach opartych na naturze. Projekty obejmujące budowę systemów zbierania wód opadowych i odprowadzanie ich do jednolitych części wód, powinny być realizowane wyłącznie w połączeniu z elementami, które mają na celu zatrzymanie wody w miejscu opadu, takimi jak błękitno-zielona infrastruktura.

(iv) Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobieganie ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego

Wspierany będzie **rozwój różnego rodzaju form mikroretencji, zbiorników retencyjnych, systemów infiltracyjnych, systemów sedymentacyjno-biofiltracyjnych** oraz budowa lub rozbudowa powierzchni przepuszczalnych oraz przebudowa powierzchni nieprzepuszczalnych na dużych powierzchniach na przepuszczalne (np. na boiskach, parkingach, placach, podwórzach), których celem jest przede wszystkim zatrzymanie wód opadowych w miejscu opadu.

Interwencja ukierunkowana także będzie na **budowę lub rozbudowę indywidualnych i zbiorczych systemów zatrzymywania, zagospodarowania i wykorzystania wód opadowych i roztopowych** tworzących element systemu retencji. Bardzo istotne w tym obszarze będą także przedsięwzięcia mające na celu zwiększanie powierzchni zieleni na terenach miast i wsi (np. parków, zieleńców, zieleni ulicznej, zieleni osiedlowej, zielonych podwórek, zielonych dachów i fasad budynków, ogrodów deszczowych, zielonych przystanków komunikacji miejskiej).

Zmniejszanie zagrożenia powodziowego, zarówno od strony rzek, jak i morza będzie realizowane wyłącznie poprzez przedsięwzięcia **o lokalnej skali oddziaływania, wynikające z potrzeb jednostek samorządu terytorialnego**. Możliwa będzie budowa, przebudowa, rozbudowa oraz odbudowa budowli przeciwpowodziowych tylko na obszarach wyznaczonych na mapach zagrożenia powodziowego (MZP) i mapach ryzyka powodziowego (MRP). Wspierane będą tylko projekty nie mające negatywnego wpływu na stan lub potencjał ekologiczny jednolitych części wód.

(iv) Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobieganie ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego

W zakresie przeciwdziałania suszy, w szczególności renaturyzacji obszarów od wód zależnych, wsparcie zostanie ukierunkowane na projekty o lokalnej skali oddziaływania dotyczące **utrzymania i rozwijania naturalnej retencji, poprzez m.in. zachowanie i odtwarzanie lokalnych mokradeł, torfowisk, śródpolnych oczek wodnych**. Przewiduje się także wsparcie dla budowy zbiorników małej retencji wodnej. Wspierane będą tylko projekty realizowane przez podmioty inne niż podlegające/nadzorowane przez administrację centralną.

W celu wzmacniania odporności regionu na negatywne skutki zmian klimatu przewiduje się **rozwijanie systemów monitorowania, wczesnego ostrzegania i prognozowania wystąpienia zagrożeń naturalnych**, a także szybkiego reagowania.

Wzmacniany będzie **potencjał jednostek ochotniczych straży pożarnych włączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego** w celu prowadzenia akcji ratowniczych oraz **usuwania skutków katastrof naturalnych lub awarii chemiczno-ekologicznych**.

Wspierane będą ponadto projekty edukacyjne dotyczące zmian klimatu, m.in. konsekwencji, jakie mogą one powodować, a także sposobów przeciwdziałania i adaptacji do nich, w tym promowania właściwych postaw i zachowań, zarówno zmniejszających wpływ człowieka na klimat, jak i potrzebnych w momencie wystąpienia katastrofalnych zjawisk pochodzenia naturalnego oraz z zakresu ochrony zasobów wodnych. Projekty edukacyjne swoim zasięgiem będą obejmowały maksymalnie obszar całego województwa pomorskiego.

(v) Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej

W obszarze gospodarki ściekowej wspierane będą przedsięwzięcia dotyczące **rozwoju zbiorczych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych oraz zagospodarowania osadów ściekowych w aglomeracjach o wielkości od 2 tys. do 15 tys. RLM** wskazanych w aktualnie obowiązującym Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK), które nie osiągnęły zgodności z wymaganiami w zakresie: wyposażenia aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych, zapewnienia wydajności oczyszczalni dostosowanej do odbioru 100% ładunku zanieczyszczeń powstających w aglomeracji i wymaganych standardów oczyszczania ścieków przez oczyszczalnię określonymi w dyrektywie Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG).

Priorytetowo będą wspierane aglomeracje ściekowe z przedziału od 10 tys. do 15 tys. RLM. W pierwszej kolejności realizowane będą inwestycje w aglomeracjach ściekowych między 10 tys. a 15 tys. RLM, wymagające dostosowania do wymogów dyrektywy 91/271/EWG.

W dalszej kolejności wsparcie uzyskają aglomeracje między 2 tys. a 10 tys. RLM wymagające dostosowania do wymogów dyrektywy 91/271/EWG. Przestanką do przystąpienia do przeprowadzenia naborów na projekty w aglomeracjach ściekowych z przedziału od 2 tys. do 10 tys. RLM będzie stworzenie możliwości realizacji potrzeb inwestycyjnych w aglomeracjach ściekowych z przedziału od 10 tys. do 15 tys. RLM.

(v) Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej

W celu **zabezpieczenia dostaw wody pitnej mieszkańcom gmin do 15 tys. mieszkańców możliwa będzie realizacja projektów dotyczących budowy, rozbudowy lub przebudowy systemów poboru, uzdatniania i magazynowania wody, w tym ograniczania strat wody oraz rozwoju technologii wodooszczędnych.**

Wsparcie systemów zaopatrzenia w wodę polegających na ich budowie będzie dopuszczane w ograniczonym zakresie:

- a) jako uzupełniający element projektów dotyczących gospodarki ściekowej (wydatki na ten cel nie mogą przekroczyć 25% kosztów kwalifikowalnych projektu),
- b) jako samodzielne projekty, gdy na danym obszarze zapewniony jest sposób zagospodarowania ścieków zgodny z dyrektywą Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącą oczyszczania ścieków komunalnych (bądź taka zgodność zostanie uzyskana w wyniku zakończenia realizowanych już projektów).

Mając na uwadze potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa dostaw wody pitnej w długiej perspektywie czasowej, możliwe także będzie wsparcie projektów w zakresie monitoringu ilościowego i jakościowego wód podziemnych i powierzchniowych przeznaczonych do spożycia oraz prognozowania zagrożeń w wodach podziemnych.

Uzupełniając, jako element projektów, wsparciem mogą zostać objęte rozwiązania z zakresu gospodarki o obiegu zamkniętym oraz sprzyjające adaptacji do zmian klimatu, w szczególności błękitno-zielona infrastruktura.

(vi) Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej

W obszarze promowania przejścia do gospodarki o obiegu zamkniętym i efektywnie korzystającej z zasobów wspierane będą **projekty mające na celu zapobieganie powstawaniu odpadów, przygotowanie do ponownego użycia oraz stworzenie warunków do maksymalizacji skali recyklingu** w sektorze komunalnym oraz w mikro-, małych i średnich przedsiębiorstwach.

Wdrażanie gospodarki odpadami zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z odpadami w sektorze komunalnym będzie się koncentrowało na:

- a) tworzeniu centrów ponownego wykorzystania i napraw, w tym wymiany zużytych urządzeń i sprzętu domowego,
- b) budowie lub rozbudowie systemów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w tym odpadów ulegających biodegradacji,
- c) budowie lub rozbudowie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK),
- d) budowie lub rozbudowie instalacji przygotowania odpadów komunalnych do procesów recyklingu (możliwa będzie m.in. przebudowa instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych wyłącznie w celu poprawy efektywności procesów przygotowania odpadów do recyklingu),
- e) budowie lub rozbudowie instalacji recyklingu odpadów,

(vi) Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej

Wdrażanie gospodarki odpadami zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z odpadami w sektorze komunalnym będzie się koncentrowało na:

- f) budowie lub przebudowie instalacji do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji w procesach kompostowania lub fermentacji,
- g) budowie lub rozbudowie instalacji do termicznego przekształcania odpadów medycznych i weterynaryjnych wraz z odzyskiem energii,
- h) zapobieganiu powstawaniu odpadów żywności, w szczególności przez wykorzystanie niesprzedanych produktów spożywczych lub produktów o krótkim terminie przydatności do spożycia, o zasięgu niewykraczającym poza obszar województwa pomorskiego, z uwzględnieniem komplementarności z działaniami prowadzonymi na poziomie krajowym w programach FEnIKS oraz FEPŻ.

(vi) Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej

W zakresie **transformacji do gospodarki o obiegu zamkniętym w mikro-, małych i średnich przedsiębiorstwach** udzielane wsparcie będzie zgodne z zasadą optymalizacji wykorzystania surowców poprzez utrzymywanie produktów, komponentów i materiałów w obiegu, z zachowaniem ich najwyższej użyteczności. Interwencja zostanie ukierunkowana przede wszystkim na:

- a) poprawę efektywności gospodarowania zasobami poprzez zapobieganie powstawaniu odpadów i ponowne użycie odpadów,
- b) rozwój modeli biznesowych opartych na ekoprojektowaniu uwzględniającym cały cykl życia produktu,
- c) wykorzystanie w procesach produkcji materiałów przyjaznych środowisku, nadających się do ponownego użycia i recyklingu,
- d) kaskadowe wykorzystanie biomasy,
- e) zwiększanie trwałości produktów,
- f) wspólne użytkowanie produktów,
- g) ponowne użycie, regenerację i odświeżanie produktów,
- h) recykling odpadów.

Wspierane będą również inwestycje i rozwiązania organizacyjne (w tym wdrażanie systemów zarządzania środowiskowego) służące redukcji wodo-, transporto- i energochłonności procesów produkcyjnych oraz budynków przedsiębiorstw, m.in. dzięki zastosowaniu ekoinnowacji, rozwiązań służących poprawie efektywności energetycznej oraz wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii. Zakres dofinansowywanych działań dotyczących poprawy efektywności energetycznej procesów produkcyjnych i budynków przedsiębiorstw musi wynikać z przeprowadzonego audytu energetycznego.

(vii) Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczeń

W obszarze różnorodności biologicznej i krajobrazu wspierane będą projekty mające na celu:

- a) poprawę stanu cennych gatunków i ich siedlisk oraz ochronę ekosystemów,
- b) ochronę wód i ekosystemów od wód zależnych, w szczególności jezior,
- c) ochronę i przywracanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych w szczególności na obszarach objętych formami ochrony przyrody oraz terenach zurbanizowanych.

Wsparcie będzie realizowane w sposób kompleksowy i koordynowany przez SWP i zostanie ukierunkowane na wdrażanie zapisów planów ochrony parków krajobrazowych. **Możliwe będzie wsparcie działań wynikających z planów zadań ochronnych lub planów ochrony obszarów Natura 2000, w tym na obszarach pokrywających się z obszarami parków krajobrazowych oraz wdrażanie zapisów planów ochrony rezerwatów przyrody pokrywających się z obszarami parków krajobrazowych na zasadach komplementarności z programem krajowym.** Możliwa będzie także aktualizacja planów ochrony parków krajobrazowych. Działania z zakresu ochrony przyrody będą również realizowane **na obszarach chronionego krajobrazu, na obszarach użytków ekologicznych oraz w obrębie korytarzy ekologicznych**, co będzie prowadzić do ograniczenia degradacji środowiska, przeciwdziałać utracie zasobów różnorodności biologicznej oraz wzmacniać spójność i ciągłość struktury ekologicznej województwa.

Dofinansowanie będą mogły także uzyskać przedsięwzięcia dotyczące poprawy stanu cennych gatunków i siedlisk przyrodniczych, w tym ochrony ekosystemu strefy przybrzeżnej Morza Bałtyckiego.

(vii) Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczeń

Na terenach wymienionych powyżej wspierana będzie w szczególności:

- a) ochrona zagrożonych gatunków, siedlisk przyrodniczych i ekotonów,
- b) opracowanie i wdrożenie programów odtwarzania i renaturalizacji ekosystemów,
- c) przywracanie właściwego składu gatunkowego siedlisk przyrodniczych leśnych,
- d) eliminacja obcych gatunków inwazyjnych,
- e) budowa lub przebudowa przepustów i przejść dla zwierząt.

Interwencja w zakresie ochrony wód i ekosystemów od wód zależnych, w szczególności jezior zostanie ukierunkowana **na urządzenie i zagospodarowanie terenów wokół rzek, jezior i zbiorników wodnych** w celu ograniczenia spływu zanieczyszczeń powierzchniowych i antropopresji oraz wspieranie działań w zlewni bezpośredniej jeziora, mających na celu ochronę ekosystemu tego jeziora. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, jako element uzupełniający kompleksowych projektów:

- a) mających na celu ochronę cennych siedlisk wodnych, w tym jezior wrażliwych na eutrofizację, w szczególności jezior lobeliowych, związanych z potwierdzoną koniecznością redukcji bezpośredniego, znaczącego negatywnego wpływu ścieków bytowych na jakość wód w jeziorach,
- b) ukierunkowanych na poprawę jakości wód jezior stanowiących JCWP zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych, ze względu na zanieczyszczenia komunalne,
- c) dotyczących rekultywacji jezior, dopuszcza się, budowę lub rozbudowę systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków poza obszarami aglomeracji wyznaczonymi w KPOŚK, z alokacją w wysokości 1,0 mln EUR.

(vii) Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczeń

Wsparcie zostanie skierowane również **na ochronę obszarów podmokłych, przede wszystkim torfowisk**. W tym zakresie finansowane będą mogły być działania, których głównym celem jest ochrona przyrody. Mogą to być zarówno działania renaturalizacyjne, jak i rozwój małej infrastruktury chroniącej obszary podmokłe, jak np. kładki nad torfowiskami czy odtwarzanie małych urządzeń wodnych zatrzymujących wodę na torfowisku, a także na działania wpływające na ograniczenie dopływu zanieczyszczeń, np. poprzez tworzenie stref buforowych.

Uzupełniająco możliwa będzie także realizacja projektów dotyczących:

- a) wsparcia infrastruktury turystycznej na obszarach chronionych, które będzie ograniczone do inwestycji służących wyłącznie ochronie środowiska naturalnego, poprzez skanalizowanie ruchu turystycznego oraz zapewnienie ograniczenia degradacji środowiska przyrodniczego w miejscach przemieszczania się i wypoczynku osób zwiedzających,
- b) tworzenia i rozwoju ośrodków pomocy i rehabilitacji dzikich zwierząt,
- c) przywracania, ochrony i wzmacniania różnorodności biologicznej na obszarach miejskich i pozamiejskich, w oparciu przede wszystkim o gatunki rodzime,
- d) rekultywacji terenów zdegradowanych w wyniku składowania odpadów w miejscach na ten cel nieprzeznaczonych na terenach będących we władaniu jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków.

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Dziękuję za uwagę